

MOLNÁR PÉTER
Szeged

Szakmai tapasztalatcsere a technika tanításáról

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola négy oktatója és három technika szakos szakvezető tanára szakmai tapasztalatcserén vett részt 1982. május 20–21-én Békéscsabán és a környékén levő néhány iskolában. A tapasztalatcserének az volt a célja, hogy a technika tantárgy fejlesztésében kialakult kapcsolatokat tovább ápoljuk és szélesítsük, valamint a kísérleti tanterv kipróbálása során felhalmozódott tapasztalatokat a tanárképzésben és a továbbképzésben kölcsönösen kamatoztatni tudjuk.

Az első nap délelőttjén Békéscsabán a 2. számú általános iskolát tekintettük meg. Az oktatás itt szaktantermekben folyik. A technika tantárgy számára két terem és egy raktárhelyiséget rendeztek be. A fűrészfogszerűen kiképzett munkapadokat és a szemléltetőeszközök zömét a központi műhelyben állították elő. Itt tartott az 5. osztályban számunkra egy bemutató foglalkozást Félix József kollega, főiskolánk volt hallgatója. A tanítási órán „Az anyagok és alakításuk” megnevezésű ismeretkörből „A fémek elektromos viselkedésének vizsgálata”, „Egy izzólámpa és egy zsebtelep összekapcsolása előbb közvetlenül, majd különböző anyagú huzalok segítségével”, valamint a „Szigetelőanyagok viselkedésének vizsgálata áramkörben” című témák szerepeltek. A tanár által irányított beszélgetés keretében végigjárták az egyes energiafajták előállításának és hasznosításának fejlődési folyamatát. A tanulók maguk fogalmazták meg a technikának a környezet és az emberi életet átalakító szerepét, jelentőségét, és meglévő tapasztalataik alapján jellemezték az alaposabb vizsgálat alá vetett elektromos energiát. Az új fogalmak kialakítása, pontosítása (elem, telep, áramforrás, soros kapcsolás, vezeték stb.) jól szervezett manipulatív tevékenységgel alátámasztva írásvetítő transzparenszek és „keletkeztető” táblai rajzok bemutatásával történt. A többi között egy nagyon szellemes fogást, dramatizálást is láthattunk: az áramforrások kapcsolási módjait három tanuló kézfogással mutatta be. A tanulók önálló munkájához a központi műhely által készített elektromos szerelőkészletet használták fel. (Leírása: A technika tanítása 1981. évi 5. számában található.)

A bemutató tanítást elemző megbeszélés követte. Valamennyien egyetértettünk abban, hogy az óra tartalmi, módszertani értékét a tanulók problémalátó és megoldó képességének fejlesztésére irányuló törekvés adta.

Délutáni programunk a békéscsabai Szabó Pál téri új általános iskolában tett rövid látogatással kezdődött. Az iskola impozáns épülete egyben közművelődési centruma is a lakónegyednek: hatalmas aulával, tornacsarnokkal, tanmedencével. A szaktantermek berendezési tárgyait, állítható magasságú padjait Pataj Pál, az iskola igazgatója tervezte. Színes, zártláncú televíziós és termenként leválasztható rádiós lánc is segíti az oktatást. A rendszert oktatástechnológus üzemelteti. A technika szaktantermek berendezését a központi műhely segítségével folyamatosan végzik. Mint elmondották, egyes eszközök beszerzése nehézségekbe ütközik, a tervezettnél lassabban halad.

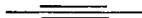
A továbbiakban Dobozon, a gyakorlókeretet és a műhelytermeket mutatták meg vendéglátóink. Itt igen élénk vita folyt a műszaki rajz tanításáról, nevezetesen arról, hogy a tanulók a rajzokat csak olvasni tudják, vagy képessé kell tenni őket szerkesztésre, rajzolásra is? Az álláspontok a vita kezdetén eltérőek voltak, melyeket azután sikerült a tantervi követelményekhez közelíteni.

Látogatásunk második napját Békéscsabán, a központi műhelyben kezdtük. Roszkos János, a műhely vezetője ismertette tevékenységüket, eddigi eredményeiket. Megemlítette azt is, hogy a központi műhelyek létesítésével kapcsolatos kételyeket a megyei gyakorlat megcáfolta. Tapasztalataik alapján különösen fontosnak tartják a „B” változatú technikát tanítók felkészítését, támogatását. Az új tantárgy feldolgozásra váró tantervi anyaga a gyakorlati foglalkozás tananyagához képest olyan új témakörökkel bővül, melyeket a fent említett tanárok még nem tanítottak. Az átállás megkönnyítésére továbbképzéseket, bemutató tanításokat szerveznek és tartanak. Segítségét nyújtanak a tanmenetek, műszaki dokumentációk és mintadarabok elkészítésében. Körülbelül 110 iskolát látnak el AV ismerethordozókkal és anyaggal. Az általunk megtekintett néhány információhordozó és a rajtuk megjelenített témák kapcsán – a dobozi gondolatot folytatva – megállapítottuk, hogy tantárgyunkban célszerűbb a műszaki rajz elnevezés helyett az általánosabb műszaki ábrázolás használata. (A műszaki ábrázolás az emberi kommunikáció része, amely a technikai környezetben lehetővé teszi jelek átadását, átvételét, tárolását.)

A továbbiakban a mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok tanításának gondjairól, szépségeiről kaptunk képet iskolai gyakorlókertekben Békéscsabán és Csorváson. Ezen a területen fontos jövőbeni feladatunk van: egyfajta szemléletformálás, miszerint erőteljesebben szükséges hangsúlyozni a technika szerepét és fontosságát a mezőgazdasági termelésben és élelmiszerfeldolgozásban is.

Látogatásunk kulturális programmal zárult, melyben megismerkedhettünk Gyula város nevezetességeivel.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy szakmai tapasztalatszerzésen a kölcsönös tájékoztatás, a vita elősegítette a résztvevőkben a technikai nevelés egységes szemléletének, értelmezésének kialakítását, kialakulását. A látottak megerősítettek bennünket abban is, hogy a technika szakos tanárképzésben és továbbképzésben olyan munkát kell végeznünk, mely lehetővé teszi, hogy a technikát biztos szakmai tudással és magasfokú módszertani kulturáltsággal rendelkező tanárok minél eredményesebben oktassák.

A KORSZERŰBB OROSZNYELV-OKTATÁSÉRT I.

Szerkesztette: dr. Misky György, Janus Pannoni-
us Tudományegyetem, Tanárképző Kar, Pécs,
1982. pp. 280.

A pécsi Janus Pannoni-
us Tudományegyetem
orosztanárai még a Pedagógiai Főiskola munka-
társaiaként több alkalommal jelentkeztek önálló
kötetten is (lásd, a helyi MAPRJAL kiadvá-
nyait), hogy segítsék az orosznyelv-tanárok to-
vábbképzését, illetve önképzését. Ugyanez a cél
vezeti a jelen kötet munkatársait is: korszerű
és közérthető módon adni segítséget nyelvtaná-
rainknak, figyelembe véve az anyanyelvi inter-
ferenciát és a pedagógiai tudomány ismeretszer-
zési folyamatról vallott legújabb eredményeit.

Mint a szerkesztő megjegyzi a bevezetőben: A
Baranya Megyei Pedagógus Továbbképzési Inté-
zettel karöltve új módszerekkel és szervezeti for-
mákkal próbálkozunk, hogy az eddiginél sok-
kal eredményesebben, irányított módon folyta-
tódjék orosznyelv-tanáraink továbbképzése.” Vi-
tathatatlan tény, hogy csak a jól felkészült ta-
nárok és a nyelvtanítás új koncepciója lendít-
het a nyelvtanítás kissé lemaradt szekerén: a
nyelvvizsgáló szembeni társadalmi igények nőttek,
nem véletlen, hogy épp ebben az évben látott
napvilágot a nyelvtudást elismerő és honoráló
legújabb nyelvi rendelet (nyelvpótlékok és a
nyelvi vizsgák rendezése minden szinten), de
ugyanígy 1982. szeptemberétől indult meg az
általános iskola 3. osztályától a mindenkire vo-
natkozó (tömeges, általános) orosz-nyelvtanítás.
A társadalmi igények és elvárások jobb meg-